

GLE DAMO

Bankirji in drugi zločinci

Slovita *Beraška opera* je v **Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica** zaživela kot velika in veličastna, v vseh pogledih vrhunska uprizoritev.

NOVA GORICA ▶ Precej dolgo, a kratkočasno uprizoritev je režiser **Vito Taufer** ob dramaturški podpori **Ane Kržišnik Blažica** in **Martine Mrhar** ter z drugimi sodelavci zasnoval na motivih del Johna Gaja, Georga Wilhelma Pabsta, Bertolta Brechta in Václava Havla v prevodih **Lare Simone Taufer**, **Ervin Fritza** in **Jaroslava Skrušnjaja**.

Taufer in njegovi precej zvesto sledijo osnovni zgodbi, kakršna je najbolj znana iz Brechtove *Opere za tri groše*: v pričkanja, obračune, maščevanja in nova zavezništva se zapletajo berači, kriminalci, policisti in prostitutke, na koncu pa iz njihovih vrst zmagoslavno zakorakajo najhujši med njimi, tisti, ki napovejo, da bodo reveže poslej izkoriščali samo še legalno: ban- kirji.

Satirične osti se zgostijo tam, kjer je Tauferjeva uprizoritev najbolj izvirna in sveža: v duhovitih, tudi ganljivih songih o moških in ženskah, ljubezni in seveda o silni moči denarja, ki iz kriminalcev dela junake, iz večine pa pohlevne ovce. Pesmi, ki so demokratično razdeljene med več igralcev, je napisal **Iztok Mlakar**, uglasbil pa **Aleksander Pešut - Schatzi**.

Tokratna *Beraška opera* se pravzaprav začne, kakor bi bila še ena iz niza Mlakarjevih in Tauferjevih komedij, ki se se zadnje desetletje vrstijo v koprsko-novogoriški navezi: z bendom ob robu odra in Iztokom Mlakarjem v vlogi hudomušnega povezovalca dogajanja in pevcu songov. A se dokaj hitro prevesi v druge sorte pred-

stavo, v osrčju katere je kriminallec Macheath, imenovan Mackie Nož - v vlogi znamenitega gledališkega lika briljira **Kristijan Guček** kot pavje ošabni bonvivant s cigaro med zobmi in viskijem v rokah, gospodar med kriminalci, obnem pa patetično poetična duša in neutrujen ženskar, ki ljubezenske nasvete prav rad deli med ljudstvo; občinstvo je tokrat posrečeno, nevsiljivo povabljeno najprej k vlogi svatov na gangsterski poroki in pozneje še priložnostnih razsodnikov o tem in onem.

Na drugem bregu etično in zakonsko zelo spornega poslovanja stoji - pravzaprav sedi - Jonathan Peachum, hladnokrvni šef londonskega podzemlja, v podobi **Radoša Bolčine** mračna, groteskna figura, ki kakor alanfordovski Broj Jedan ukaze deli z invalidskega vozička. Mož, ki je iz beračenja napravil pravo industrijo, iz beračev pa nevarno vojsko, v šahu drži skorumpiranega policijskega šefa Jackieja Lockita - ta se v rokah **Gojmirja Lešnjaka - Gojca** prepričljivo spremeni v živčno razvalino, ki svojo nemoč izdano zaliva z opojno pijačo.

Medtem ko moški gobcajo in se šopirijo, jih ženske zapletajo v mreže težav; tako beraški vladar Peachum kakor policijski šef Lockit imata hčerki, ki se potegujeta za ljubezen neukrotljivega Mackieja. Prvo upodobi **Urška Taufer**, drugo **Patrizia Jurinčič Finžgar** - obe sta navzven nežni, "ženstveni", a znata v ključnih trenutkih pokazati zobe. Njunjo rivalstvo vrhunec doseže v

obračunu, ujetem v žmohten pevski duet, kronan z ravsanjem.

Posamezne cehovske skupnosti so zastopane v podobi tria: tako kriminalce kakor berače upodobijo **Matija Rupel**, **Jure Kopušar** in **Žiga Udir**, prostitutke pa **Arna Hadžialjević** (izvrstna tudi med songom o neizpolnjeni ljubezni), **Medea Novak** in **Maša Grošelj**.

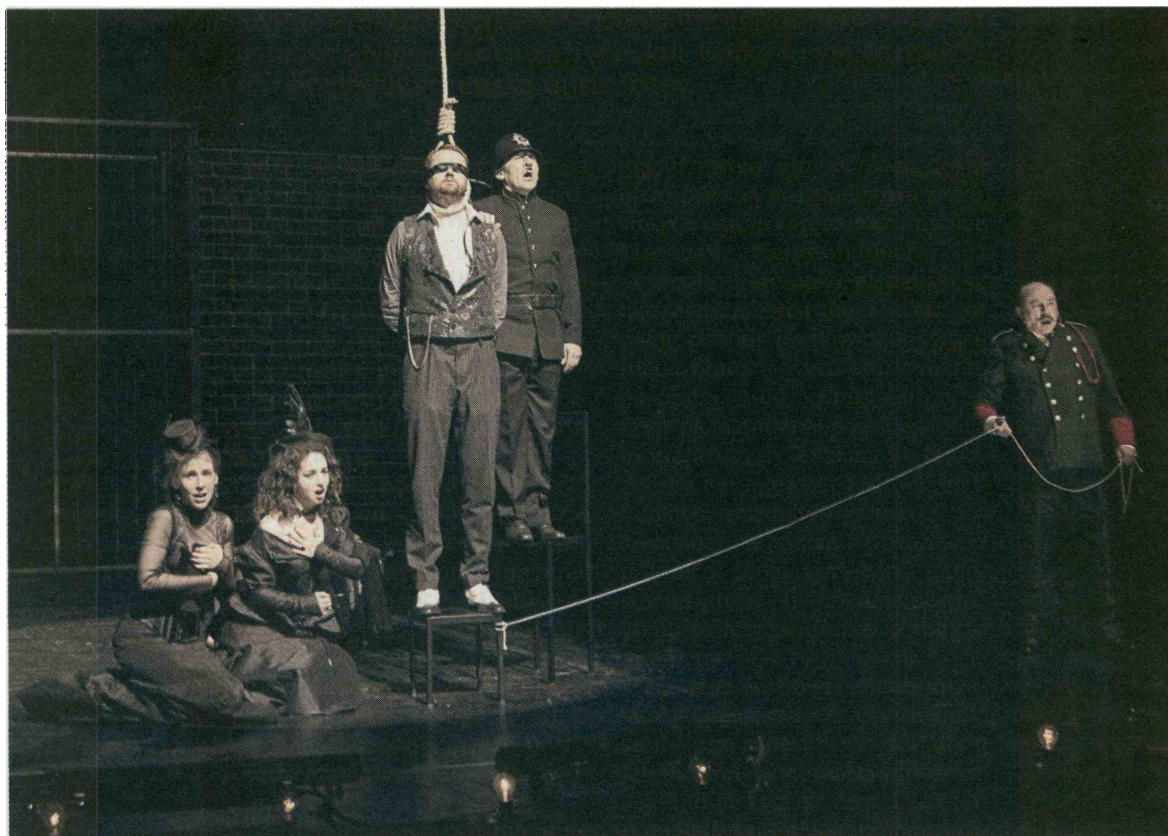
Peachumovo besnečo ženo in računovodkinjo z ustrežno voharostjo igra **Ana Facchini**, švigajočega vajenca **Andrej Zalesjak**, stražnika Smitha in župnika pa **Žiga Saksida**, tudi z vnosom duhovitih detajlov v svoji vlogi.

Temeljne značajske poteze likov poudarijo kostumi **Alana Hranitelja**, medtem ko scenografija **Liberte Mišan** in **Voranca Kumarja** večje izkoristi zlasti globino odra. Igralcem sta na pomoč priskočila še oblikovalca giba **Nastja Bremec** in **Michal Rynia**, za svetlobo je poskrbel **Samo Oblokar**, za masko pa **Ana Lazovski**.

Uprizoritev pomembno obogati kvartet glasbenikov, ki v živo spremljajo songe, občuteno pa krepijo tudi vzdušje posameznih prizorov, bodisi razvratno glasnih bodisi tišjih, tako nežnejših kakor tudi bolj napetih, tesnobnih.

Ko bi le lahko zapisali, da je *Beraška opera*, ki skozi nepregledno vrsto različic doni že skoraj tristo let, danes zastarela. A znova in znova spoznavamo trpko resnico tiste Brechtove: kaj pa je rop banke v primerjavi z ustanovitvijo banke?

ANDRAŽ GOMBAČ

Novogoriška *Beraška opera* v režiji Vita Tauferja je velika in v vseh pogledih vrhunska uprizoritev.